

**Bilaga 1: Skrivelse till Stadsbyggnadskontoret angående detaljplan för Påsen 10, Hammarby Sjöstad.
Ärendenummer: 2011-19218**

Arbets- och referensgruppen för Helios13 yrkar på att hela (ca 6500 kvm) alternativt minst två tredjedelar (ca 3500 kvm) av den äldre industribyggnaden på Heliosgatan 11-13, reserveras för användning centrumändamål utan tillägg av användning för bostäder i kommande detaljplan.

HELIOS13 – ETT INTERNATIONELLT KULTURHUS I SJÖSTADEN

Vilken stad vill vi bygga?

Mellan Fryshuset och Kulturama på Heliosgatan 11-13, i ett strategiskt läge vid Heliostorget, ligger en äldre, vacker industribyggnad. Gruppen Helios13, har organisatoriska och ekonomiska förutsättningar att utveckla denna byggnad till ett globalt uppkopplat, aktörsdrivet kulturhus i världsklass. Huset ska innehålla en unik blandning av publika verksamheter och kreativa arbets- och mötesplatser och drivas av aktörer inom kulturella och kreativa näringar som arbetar med kultur i ett globalt perspektiv fast med stark lokal förankring.

Den föreslagna detaljplanen för byggnaden innehåller 39 bostadsrättslägenheter, vilket skulle innebära att dess unika utformning, gestaltning och rymd inte till fullo tas tillvara utan delvis omvandlas till ett bostadshus. Vi kan fylla hela eller två tredjedelar av denna kulturbyggnad med ett kulturhus i världsklass. Istället för att bostadsdelen endast ska komma 39 eller 24 bostadsrättsägare till del så kan Hammarby Sjöstad och hela Stockholms stad få en unik, öppen verksamhet, som dagligen kopplar upp miljonstaden Stockholm mot andra delar av världen. Den föreslagna detaljplansändringen skulle omöjliggöra en sådan satsning.

Vi förstår att det i Stockholm finns ett enormt behov av bostäder, och en politisk vilja att bygga dessa i centrala och goda kollektivtrafiklägen. Och det är bra att det byggs bostäder. Men samtidigt måste vi bygga en stad att inte bara bo i utan också leva och utvecklas i. Då det ofta är markområden för verksamheter och industrier som tillgängliggörs för nya bostäder pågår en förskjutning från produktiv och levande blandstad med bostäder och arbetsplatser till en stad för övervägande boende och service.

Det Hammarby Sjöstad som byggts sedan 90-talet har en slagsida mot bostäder och kommersiell service och en brist på verksamhets- och samlingslokaler för kulturella och kreativa ändamål. En stark bidragande orsak till att stadsdelen ändå är välfungerande och attraktiv är att en del av den äldre bebyggelsen med kontor och industrier finns kvar. Den nuvarande detaljplanen har som syfte att främst möjliggöra bostäder i detta område, vilket innebär att det nu finns en möjlighet att ta ställning till om Hammarby Sjöstad skall utvecklas mot en sovstad eller en levande blandstad och i det större perspektivet visa om det finns en politisk vilja att styra vilket Stockholm vi skall bygga för framtiden.

Helios13 – Stockholms "lokala" hjärta

Här finns inte bara en fantastisk byggnad utan också en fantastisk verksamhet – Helios13 som vill och kan fylla byggnaden med meningsfullt innehåll. I många samtida stadsutvecklingsprojekt söker man efter en "dragare", eller en "magnet", en verksamhet som har lyskraft nog att bli en målpunkt och locka både boende och andra verksamheter till stadsdelen och sätta igång en positiv utveckling. Här finns en sådan "dragare" redan färdigformulerad och flygfärdig, med ett lokalbehov som fyller hela den ursprungliga

industribyggnaden. En utåtriktad verksamhet som förbinder det lokala med det globala, som kan ge området en kulturell plattform och som kommer utgöra ett positivt tillskott till både lokalsamhället, gatulivet och resten av staden.

Förstudiearbetet kring Helios13 initierades i mars 2014. Arbetsgruppen består av Guido Hildebrand (VD Delight Studios), Rani Kasapi (kulturchef Botkyrka Kommun) och Sandra Olivegren (projektledare Helios13). I våras anslöt Viktoria Walldin (partner och utvecklingsansvarig för social hållbarhet) och Erik Torvén (partner och arkitekt) på White Arkitekter. Se bilaga 3. Förstudien har erhållit stöd av Stockholms Kulturförvaltning, Kulturbryggan samt Stockholm Business Region Development.

Arbetsgruppen driver förstudiearbetet i nära samråd med en rad kulturaktörer och kreativa företag, kallade Heliosgruppen. Det är väletablerade, Stockholmsbaserade, internationellt inriktade aktörer som alla bryter ny mark inom sina respektive områden och som driver verksamheter inom musik, scenkonst, foto, film, media, design, nycirkus, miljöteknik, kulturpolitiska frågor mm. Några av dem är Stocktown, Momento Film, Intercult, Delight Studios, Selam, CinemAfrica, Andreas Unge musikproduktion, D1gits, Nomade m fl. Se utförligare beskrivning av Heliosgruppen i bilaga 4.

Tillsammans kan vi skapa det kreativa huset Helios13 - ett globalt uppkopplat hus som erbjuder en unik konstellation av företag, organisationer och kreatörer med globala nätverk och spjutspetskompetens inom kultur och kreativ utveckling. Ett hus där de kreativa möjligheterna både tillvaratar och reflekterar befolkningens lokala och internationella erfarenheter och relationer på riktigt, för att i sin tur utveckla framtidens innovationer och kulturklimat. Se bilaga 2.

Stort behov av en kreativ mötesplats i Hammarby Sjöstad.

Hammarby Sjöstad med närområden växer mycket snabbt. Befolkningen är ung och skolor samt förskolor byggs ut med rasande fart för att möta behoven. Området består av bostäder, skolor, hotell, kontor, affärer, restauranger, bibliotek och idrottshall. I denna snabbt växande del av staden saknas helt och hållet en gemensam mötesplats för konst, kultur och diskussion, detta trots att många med kreativa yrken bor i stadsdelen och att flertalet gymnasieskolor har just en kreativ inriktning.

Tillsammans med Sickla präglas gymnasieskolorna i Hammarby Sjöstad av utbildningar med kreativ och estetisk inriktning. Fryshuset, Kulturama, Designgymnasiet, Rytmus och Mediagymnasiet finns i närområdet och drar unga från hela Storstockholm, vilket skapar en möjlighet för utbyten med och påverkan på hela staden. Helios13 vill tillsammans med de kreativa skolorna i området utveckla en ny plattform för kunskapsutbyte. Skolorna får del av nya tekniker, en internationell kontaktyta och en uppdaterad diskussion, nödvändig för utbildningar idag.

Även föreningslivet i Hammarby Sjöstad saknar en mötesplats och de många grundskolorna i området saknar helt och hållet ett kulturhus för teater- och konsertbesök, vilket innebär att barnen sällan gör kulturbesök samtidigt som det försvårar för kulturarbetare att nå barn i Hammarby Sjöstad. Slutligen har den första unga generationen börjat nå tonåren och det saknas fritidsgårdar.

Helios13 blir Sjöstadsbornas självklara vattenhål. Här kan man ta del av ett unikt kulturutbud, engagera sig i samtidsfrågor, njuta av konserter, teaterföreställningar och filmvisningar, hyra lokaler för möten, konferenser och fester. Här kan en skolklass få möta en spännande internationell gäst, delta i ett samtal

om miljön eller se en föreställning. Här kan unga Sjöstadsbor finna inspiration och vara med och påverka husets utbud.

Kvarteret Påsen 10

Kvarteret Påsen 10 ägs av Skanska Nya Hem och Ikano Bostad, och består idag av en större obebyggd tomt, den äldre aktuella industribyggnaden samt en tillbyggnad (som ska rivas). Vi ser positivt på att man river tillbyggnaden och att det byggs bostäder där samt på den obebyggda tomten, men inte att industribyggnaden (grönmarkerad i bilaga 6) används till byggrätter för bostäder.

Industribyggnaden används i dagsläget bl a för foto, film, reklam- och musikproduktion. Det är en robust byggnad med höga takhöjder, stora spännvidder och många olika användningsmöjligheter. En äldre byggnad medger ett lägre kostnadsläge och därmed möjliggörs en annan typ av verksamhet, vilket i sin tur bidrar till en ökad blandning av funktioner i staden.

Byggnaden är av Stadsmuseet bedömd att ha stort bevarandevärde för stadsdelen, vilket gör att dess exteriör till största delen kommer att bevaras. Men av planprogrammet framgår att detaljplanen kommer att medge en ombyggnad till bostäder. En ombyggnad till bostäder kullkastar resonemanget om en blandning av olika funktioner och vikten av byggnader av blandad ålder och typ. Det riskerar att bli samma monokultur i hela stadsdelen, om man bygger bort de unika möjligheter som byggnaden innehåller. I stället för att utnyttja de stora spännvidderna och höga våningshöjderna riskerar dessa att styckas upp med nya skiljeväggar, trapphus, rörschakt och bjälklag, så att byggnaden i sitt inre tvingas att likna de nybyggda, standardiserade bostadshus som kommer fylla kvarteret i övrigt.

Ur ett socialt och kulturpolitiskt perspektiv

Hammarby Sjöstad lockar globalt intresse för miljöteknik och nya boendeformer och med Helios13, adderar vi till områdets dragningskraft genom att driva kulturhus på ett nytt och samtida sätt, en högst angelägen fråga på kulturagendan världen över. Idag rimmar ett centrerat ledarskap hos kulturinstitutioner illa med samtiden. Med en alltmer diversifierad befolkning med olika behov, smak och erfarenheter samt med ökade möjligheter att konsumera kultur inom specifika områden, krävs nya konstellationer för kulturinstitutioner för att förbli angelägna.

På Helios13 breddar vi ägandeskapet genom att låta aktörerna, som idag bedriver kulturverksamhet inom helt olika genrer, sätta visionen. Drivkraften hos dem är att huset blir ett pulserande nav för samtida kulturuttryck som ständigt verkar i och speglar såväl global utveckling som stadens snabbt förändrade demografi i form av förtätning och interkulturella prägel. Genom att kraftsamla tillgängliggör vi en unik kulturverksamhet och globala utbyten för fler, något som är högst angeläget i dagens politiska klimat.

Helios13 är platsen som är ständigt globalt uppkopplad och som genom produktion, publik kulturverksamhet och samtal kommenterar, reflekterar och verkar i vår omvärld. Det gör vi tillsammans med medborgare, boende och skolor i och utanför området, genom husets kulturaktörer som sedan länge arbetar i ett globalt perspektiv fast med stark lokal förankring.

Bland aktörerna finns djup erfarenhet, kunskap och relationer till vår omvärld och en vana att driva internationella och interkulturella relationer och nätverk. Vi ser att Helios13 kan verka som igångsättare

till förnyelse hos stadens andra kulturinstitutioner, att värdesätta kompetens och nätverk hos nya delar av Sveriges befolkning för att få till ett utbud som är relevant för fler, liksom lyfta angelägna frågor om vem staden är till för. Helios13 är en plats som länkar innerstad med ytterstad och Sverige med världen - ett kulturhus av lokal, nationell och internationell relevans.

Ett kulturhus i världsklass som sätter Stockholm på världskartan eller 15 bostadsrätter?

I de samrådshandlingar som nu föreligger framgår att Skanska/Ikano planerar att riva vissa delar av byggnaden i syfte att konvertera drygt halva kvarvarande byggnad till 39 bostadsrättslägenheter (2 790 kvm) se bilaga 5, samtidigt som man bygger ytterligare bostäder på resten av tomten, se bilaga 6. De har i sina skisser planerat för en viss fortsatt kommersiell och/eller offentlig verksamhet i den befintliga byggnaden. Dessa ytor uppgår dock endast till 2190 kvm, vilket omöjliggör förverkligandet av visionen om Helios13 - ett kulturhus i världsklass. Vi yrkar därför på att hela huset (ca 6 500 kvm) alternativt minst två tredjedelar (ca 3500 kvm), se bilaga 8, reserveras för användningen centrumändamål och att bostäder inte tillåts i kommande detaljplan.

I slutet på augusti 2014 presenterade vi Helios13 för Oskar Kurasz och Erik Ihse, områdesansvariga på Skanska/Ikano. Därefter tog vi kontakt med Stadsbyggnadskontoret och inkom i slutet på september med ett förslag till dem. Samtidigt informerade vi dem om att det inte går att genomföra Helios13 på dryga 2000 kvm samt att vi har potentiella köpare till fastigheten.

Vi har tagit fram en verksamhetsidé för Helios13 och för dialog med fastighetsägarna, myndigheter, politiker, husets nuvarande hyresgäster, en mängd kulturaktörer, företag, föreningar, skolor och boende i området. Vi har också gjort en genomgång av Helios13 lokalbehov samt kartlagt varje våningsplan och intresset från framtida hyresgäster att hyra lokaler i byggnaden. Vi bedömer det fullt möjligt att hyra ut hela fastigheten till kulturella och kreativa näringar till marknadsmässiga hyror.

Vi har slutligen undersökt olika finansieringslösningar och funnit presumtiva köpare av fastigheten, vilka omgående kan inleda en dialog med nuvarande ägare beträffande ett förvärv.

Stockholm 2015-01-22

Rani Kasapi, initiativtagare Helios13 och kulturchef, Botkyrka Kommun
Guido Hildebrand, initiativtagare Helios13, fotograf och VD, Delight Studios
Sandra Olivegren, initiativtagare och projektledare, Helios13
Viktoria Walldin, utvecklare social hållbarhet, White Arkitekter
Erik Torvén, arkitekt, White Arkitekter
Teddy Goitom, producent och VD, Stocktown & Afripedia
Senay Berhe, filmare och producent, Stocktown & Afripedia
Andreas Unge, musiker och producent, A. Unge Produktion
Charlie Caper, illusionist, Charlie Caper Production
David Herdies, producent och VD, Momento Film
Simon Hansson, projektkoordinator, Momento Film
Ida Burén, VD, Intercult
Iwona Preis, producent, Intercult
Vanessa Ware, verksamhetsledare, SMartSe

Johan Palme, verksamhetsansvarig CinemAfrica
Josette Bushell-Mingo, ordförande CinemAfrica
Michael Barrett, styrelseledamot CinemAfrica
Raymond Peroti, verksamhetsledare, Albyvägen 7
Erik Rosales, scenkonstnär, d1gits/Sirqus Alfon
Karin Victorin, kultur och tv-producent
Josefin Lindberg, producent, Konfront
Mam Foon, grafisk formgivare, MBF Creatives
Mansour Hosseini, VD & producent, Nomade
Figen Solmaz, producent Nomade
Barbara Franke, producent, Selam
Osiel Ibanez, producent, Selam
Teshome Wondimu, verksamhetsledare, Selam
Dritero Kasapi, teaterregissör
Karl Bjurman, projektledare, Fryshuset
Hengameh Hassas, projektledare, Imaginarium Fryshuset
Chris Torch, senior associate, Intercult
Per Magnus Byström, rektor, Kulturama Gymnasium
John Simonsson, bitr rektor, bildutbildningen Kulturama Gymnasium
Eva Österberg, konstnärlig ledare, operautbildningen Kulturama Gymnasium
Thore Kennestad, rektor, Kulturama Vuxenutbildningar
Helena Tydén, skolchef, Medborgarskolans gymnasieskolor & vuxenutbildningar
Mirjam Johansson, kommunikationsstrateg Momento Film
Theresa Traoré Dahlberg, filmskapare & konstuderande
James Fleming, filmregissör Momento Film
Kerstin Übelacker, producent Momento Film
Johan Genneby, managing partner, Shift
Erica Molin, partner, Shift
Jonas Norén, managing partner, Shift
Ditte Hammarström, grundare, Snowfire
Emil Sundberg, VD, Snowfire
Kajsa Wiktorin, projektledare och producent, Speak Truth To Power - Mod utan gränser
Jean- Paul van der Mescht, retuschör & fotograf, Still-Image
Johan Lindström, musiker & producent, Tonbruket
Patricia Reyes, fotograf
Jesper Waldersten, konstnär
Ove Wisén, arkitekt
Kitimbwa Sabuni, samordnare Afrosvenskarnas Riksförbund
Maureen Hoppers, kommunikationschef Mångkulturellt Centrum
Ulla Lemberg, verksamhetsansvarig & grundare, Change Attitude
Annika Dahl, produktionskoordinator, Delight Studios
Camilla Eriksson, kökschef, Delight Studios
Hampus Larsson, studiovärd & teknikansvarig, Delight Studios
Haben Berhe, Sweden Brand Ambassador, Brooklyn Brewery
Nabil Belkacem, styrelseledamot, CinemAfrica

Bilaga 1	Skrivelsen till Stadsbyggnadskontoret
Bilaga 2	Vision Helios13
Bilaga 3	Helios13 - arbetsgruppen
Bilaga 4	Heliosgruppen
Bilaga 5	Stadsbyggnadskontorets ritning på huset
Bilaga 6	Stadsbyggnadskontorets ritning på tomten
Bilaga 7	PP presentationen av Helios13
Bilaga 8	Ritning på två tredjedelar av byggnaden